

Indítvány az élelmiszer-drágaság ügyében.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton a júniusi közgyűlés elé való terjesztés céljából a következő indítvány érkezett a polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur! Mindazok az intézkedések, amelyeket a hatóság az egyre türelhetlenebbé váló élelmiszer-drágaság ellen eddig foganatosított, nem bizonyultak olyanoknak, amelyek a legegyszerűbb élelmiszereket a társadalom részére méltányosabb feltételek mellett tennék hozzáférhetőkké. Ez a megfontolás késztet arra, hogy a törvényhatóság legfőbb fórumához, a közgyűléshez forduljak és az előtt sürgessem az energikusabb, szerény véleményem szerint inkább célravezető intézkedéseket. Az ügy nagy jelentőségére való tekintettel tisztelettel kérnem kell Nagyságodat, hogy indítványomat a tanács érdemi javaslatával szíveskedjék a júniusi közgyűlés elé terjeszteni. Indítványom a következő:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a leg-
elemibb élelmiszerek árusítására minden vá-
rosrészben 3—3 üzletet állít fel.

2. A piac állandó ellenőrzésére négy bi-
zottságot alakít, amelyek közül 2—2 teljesít
minden hetipiacon ellenőrző szolgálatot.

3. Kötelezi a törvényhatóság az összes
élelmiszer kereskedőket, hogy üzletükben fel-
tűnő helyen árjegyzéket fűgesszenek ki. Az
árjegyzék esetenként való megvizsgálására
adjon felhatalmazást a közgyűlés a piacok
ellenőrzésére kiküldött bizottságnak.

4. Hatalmazza fel a közgyűlés a taná-
csot, hogy párhuzamosan ezekkel az intéz-
kedésekkel a fontosabb élelmiszerek megen-
gedhető ármagasságainak megállapítására
a megfelelő intézkedéseket haladéktalanul
megtegye.

5. A határozatok életbeléptetésével kap-
csolatos részletkérdések sürgősen való meg-
állapítására és foganatosítására a főkapitány
urat és az élelmezési bizottságot kéri fel a
közgyűlés.

Röviden vagyok bátor felsorolni mind-
azokat az indokokat, amelyek indítványom
megtételére késztettek.

1. Színes rajz helyett egyszerűen hivat-
kozom arra a köztudomású tényre, hogy az
élelmiszerek árai eddig is hihetetlen mérték-
ig emelkedtek és hogy ezek az emelkedések

sok esetben teljesen indokolatlanok. Tizenegy
hónapja vivja a nemzet a legmegfeszítettebb
erőpróbával élet-halál harcát. Ilyen körülmé-
nyek között azokat az élelmiszereket, ame-
lyek különösen a szegényebb társadalmi osz-
tály számára nélkülözhetetlenek, nem lehet
teljesen sem a termelő, sem a piaci kofa, sem
a kereskedő tulajdonának tekinteni. A gazda-
sági élet berendezkedése olyan, hogy ezek-
nek az áruknak az ő kezükön kell keresztül-
menni, de ha legtöbbjük teljesen megfele-
kezik azokról a kötelességekről, amelyek
egyformán terhelnek mindnyájunkat, akkor
a legeminensebb közérdek nyomása alatt kell
őket a helyes útra irányítani. A pékek szá-
mára például lisztről gondoskodott a kormá-
nyzat és annak utján a törvényhatóság.
Már most a pék urak abban a téves hitben
voltak, hogy az egész apparátus azért moz-
dult meg, hogy nekik legyen lisztjük és mi-
nél olcsóbban előállítható kenyerük. A vét-
kes tévedés itt van, mert arról a lisztről a
mi számunkra gondoskodtak és nem azért,
hogy a viszontelárusítóknak abból a célból
legyen elég kiflijük, hogy a hatóság által
megállapított négy fillér helyett hat fillért
kérjenek egy darabért. Komolynak ismerem
el ennél a pontnál azt az aggodalmat, amely
különösen a kiskereskedők érdekeit félti. Még
sem oszthatom teljesen, mert a hatósági élel-
miszerüzlet csak a legegyszerűbb szükségleti cik-
keket árusítaná, mert ennek a városi üzlem-
nek árszabályozó hatása csak akkor nyil-
vánulhat meg, ha ilyen nagyobb keretek kö-
zött mozoghat. Ez a lényegesen megnagyob-
bított üzem sem láthatná el a kérdéses cik-
kekkel az egész közönséget, de most már
kétségtelenül arra szorítana minden keres-
kedőt, hogy feltétlenül ragaszkodjék azokhoz
az árakhoz, amelyeket a tisztességes polgári
haszon számításba vételével esetről-esetre
állapítana meg a hatóság. Felmerül itt ter-
mészetesen még az a kérdés, hogy miért
dolgozzék haszonra a városi üzlet? Azért,
mert árszabályozó hatása különben nem le-
hetne anélkül, hogy a kereskedelemnek leg-
jogtalanabban ne ártson a legtöbbet. A városi
üzemnél mutatkozó hasznot pedig hadijóté-
konysági célra ajánlhatná fel a város. Azok
az élelmiszerek, amelyek a városi üzletek-
ben elárusításra kerülnek, a következők:

Tej és minden egyéb tejáru (vaj, túró
stb.), gyümölcs, krumpli, tojás, zsír, marha-
és sertéshús, hal, kávé, cukor, zöldségek,
zöldségfélék, liszt és kenyér.

Indítványom második pontjának meg-
indokolására egyszerűen hivatkozom mind-
azokra, amelyeket erről a témáról a főka-
pitány ur mondott. A rendőrlétszám létszá-
ma nagyon lecsökkent. Ott, ahol egy-egy rend-
őrnek alkalmat volt ellenőrzést gyakorolni,
azt kellő tapintattal, energiával meg is tet-
te. Sajnos, a piacon a tulkapások és a visz-
szaelések sokkal gyakoribbak, semhogy
azokon szórványos ellenőrzéssel lehetne se-
gíteni. Viszont a törvényhatóság tagjainak
kötelessége elsősorban, hogy a lakosság
egész egyetemének érdekeit képviseljék, véd-
jék. Nem kételkedem tehát, hogy a közgyű-
lési tagok közül a piacok permanens ellen-
őrzésére sokkal többen fognak ajánlkozni,
mint amennyi munkaerőre egyáltalán szük-
ség van. A magam részéről egy-egy ilyen
bizottságot három tagúnak kontemplálók és
működéséhez szorosán hozzátartozónak te-
kintem, hogy eljárása eredményéről esetről-
esetre a főkapitány urnak beszámoljon. Az
ilyen beszámolókról hivatalos jelentéseket
kellene kiadni a nyilvánosságnak, hogy a
közönség lássa, hogy érdekei védelmére ezen
a téren is állandóan és munkát nem kimélve
mindent elkövetnek.

Belátom, hogy indítványom harmadik
pontja érzékenyen érintheti a kereskedőket.
De ha arra a sok korlátozásra gondolnak,
amelyeknek nagy célok szolgálatában mind-
annyian készségesen és zugolódás nélkül vet-
jük alá magunkat, be fogják látni, hogy amig
ez az intézkedés egyrészt a közönség meg-
nyugtására szolgál, másrészt alkalmas ar-
ra, hogy egyeseket, akik az árak felcsigázá-
sától nem idegenkednek, módjában legyen a
hatóságnak észretéríteni. Bátorodom itt fel-
hívni a közgyűlés nagybecsű figyelmét arra,
hogy a belügyminiszter ur öngyerméltósága
még a múlt év augusztusában, tehát mind-
járt a háboru elején rendeletet bocsátott ki,
amely szerint az élelmiszerek árát arányta-
lanul magas összegben megszabni nem sza-
bad.

Kétségtelen, hogy a közönség legna-
gyobb rétegét az nyugtatná meg teljesen,
ha bizonyos élelmi cikkek *maximális árának*
megállapítására éppúgy felhatalmazást nyer-
ne a kormánytól a hatóság, mint ahogy fel-
hatalmazást nyert a liszt és kenyér maximá-
lis árának megállapítására. Teljesen oszom
azonban a főkapitány urnak azt a tapasztal-
atokról leszárt véleményét, hogy az árak
limitálása a termelők tekintélyes részét arra
bírná, hogy áruival más piacot keressen fel.

Világtalan Hősök. *)

Irta: Dr. Ditrói Nándor.

... Diadalszomjasan szállottatok hareba;
Thlettől sugárzott mindnyájatok arca. —
— Ifju lelketekben lobogó tűz lángolt;
Sujtó karotokba csodás erő szállott...
— Olthatalan vággyal törtetek előre,
A vérrel áztatott szent esatamezőre!

Rettegett hősei duló nagy esatáknak!
Kik az elsők közt is legelől esatáztak,
Kik szembe néztetek a sápadt halállal,
— Gondolatunk, — lelkünk Ti felétek szár-
nyal!...

Villogó szemetek harci tűzben égett,
Ahogy tiportatok ezer ellenséget;
Ahogy rohantatok rohamról rohamra,
Mámortól gyulladt ki mindnyájatok arca!

... S ahogy küzdöttetek, — ahogy esatáz-
tatok,

Csodafénybe vonta az Isten a napot...
S esodaverőfényben ragyogott le Rátok,
Legszébb érdemjelül, ahogyan esatáztok!

— És a ragyogó nap esodateli fénye
Belévilágított mindenik szemébe;

*) Prológus a szombat esti jótékonycélu
előadásra.

S homályba boritva a gyöngébb világot,
Földi látástokra ráfedé a fátyolt!...

... Az Isten rendelte, — az Isten akarta,
Hogy e fátyolfelhő, míg a Megváltás jó,
Ott maradjon rajta...
— Hogy aki az Urnak Glóriáját látta,
Embereknek bünét, — gyötrelmét ne lássa!

... Ne lássa a könnyet, mit az ember hullat;
Ne a sok szenvedőt, — szegényt, — nyomor-
rultat. —

A véres háboru rettentő nagy árát,
A siró özvegyet, — elhagyottat, — árvát!
— A Halál szántotta letarolt mezőket...
A szenvedő, — siró édes anyaföldet —

... A nagy fényességre ráborul az éjjel. —
Ámde a lelketek teles-teli fényvel!
— Lelketeknek fénye az Ur örök napja;
Életsötétjének világát ez adja. —
... Lépétek vezetni vezéresillagképen;
— Utat, ha vesztetek, — feltűnik az égen!

Szent világot látott világtalan hősök,
A nagy sötétben is vitézek, — erősök!
— Nem a könnyörület, — szánakozás hangja,
... Dicsőség éneke, — nemzeti zsolozsma,
A mi jöttötöket méltóképp fogadja!

Hódolattal hintjük lábatok elébe,
A mi virágot bont, tavaszébredése. —

Babérral övezzük homlokotok lágyan,
— Nevetek élni fog nemzeti imánkban!

— Szent világot látott megvakult vitézek!
A mi szemünk fényét adjuk oda Néktek. —
Lelketeknek fénye lesz a mi világunk;
— Sugaránál annyi szépet, — esodást lá-
tunk!

... Testvérek! — Magyarok! — Fogjuk
kezen Őket,
Kik a fényességből sötét uton jönnek!
S ahová a fénylő vezéresillag mutat,
... Szívünkhöz, — lelkünkhöz mutassuk az
utat!

... És Ti látni fogtok! — Látni fogtok újra;
Lelki szemeteknek végtelen lesz utja!
— S aminek eljöttén karotok esatázott:
— Látni fogtok egy szebb, — boldogabb
világot!

Látni fogtok újra, — s látnoki szemekkel
Találkozni fogtok Emberszerettel, —
— Ahol nem áll szemben fegyverrel a fegy-
ver,

Ahol együtt érez emberrel az ember!...

... Ahol elérkezik minden küzdés bére;
Bűnök bocsánata, — Boldogság és Béke!
... Az Idők csodája, — a föld menyországa;
— A Ti sötétségtek, — a Ti dicsőségtek
— Megváltó sugára! —